

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060109

DOM
2014-06-26
Stockholm

Mål nr
P 7998-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-08-13 i mål nr P 1034-13, se bilaga

KLAGANDE

Alberthallen AB

Ombud: C E

MOTPARTER

1. H B

2. Samhällsbyggnadsnämnden i Alingsås kommun
441 81 Alingsås

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av förskola på fastigheten X i Alingsås kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1146688

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Alberthallen AB (bolaget) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa länsstyrelsens beslut.

H B och **Samhällsbyggnadsnämnden i Alingsås kommun** (nämnden) har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. En avvägning ska ske mellan å ena sidan intresset av att få uppföra en förskola på önskad plats och å andra sidan intresset av att den störning som förskolan kan medföra för den närliggande jordbruksverksamheten och den störning den näraliggande jordbruksverksamheten kan medföra för förskolan blir acceptabel. Inslag av djur och lantbruksverksamhet får för dem som vistas i området ses som ett naturligt inslag och toleransnivån för olägenheter som ett lantbruk typiskt sett genererar är också betydligt högre inom ett jordbruksområde. Det bör alltså krävas ganska stora störningar för att påverkan från en lantbruksverksamhet ska få en avgörande betydelse vid bedömningen av sökt bygglov.

Barnen som går i intilliggande skola har sedan mycket lång tid utnyttjat det område inom vilket förskolan avses uppföras som rastplats, utan att detta inneburit en olägenhet för jordbruksverksamheten. Inte heller har jordbruksverksamheten inverkat negativt på skolverksamheten. Den del av jordbruksverksamheten som påstås skulle kunna påverkas negativt av planerad förskola är mycket begränsad. Berörd jordbrukares huvudsakliga verksamhet bedrivs ca 400 meter bort från planerad förskola. Bolaget är berett att montera plank eller vidta andra bullerdämpande åtgärder för att ytterligare begränsa störningarna för den djurhållning som äger rum på grannfastigheten. De olägenheter som kan uppstå på grund av buller eller luktstörningar kommer således inte att bli av sådant kvalificerat slag att de innebär att byggnationen strider mot 2 kap. 9 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

För kommunen är det av vikt att kunna samordna aktiviteterna i skolan och idrotts- hallen med planerad förskoleverksamhet. Det är en växande bygd och behovet av förskola är stort. Alternativa placeringar av förskolan har undersökts av kommunen. Kommunen har dock bedömt att det i anslutning till befintlig verksamhet inte finns något realistiskt alternativ till nu aktuell placering. Dessa förhållanden bör väga tungt vid den intresseavvägning som ska göras.

H B har till stöd för sin talan hänfört sig till vad han anfört i underinstanserna med i huvudsak följande tillägg. Den ladugård som berörs av en eventuell byggnation utgör en väsentlig del av hans jordbruksverksamhet. Den ligger inom ett område där kommunen varit tydlig med att man önskar att fortsatt jordbruk ska bedrivas. För närvarande finns 26 djur i byggnaden vilka utgör rekryteringen i hans mjölkproduktion. I omedelbar närhet av ladugården ligger ett skifte med betesmark som länsstyrelsen klassat som betesmark med särskilda värden i miljöhänseende. Skötseln av detta område är helt beroende av de djur som hör till ladugården.

Avståndet mellan den planerade förskolan och ladugården är 57 meter. Den av bolaget omnämnda rastplatsen används inte så mycket av barnen, de är ofta på den ordinarie skolgården. Skolan är dessutom stängd på sommaren när aktiviteten vid ladugården är som störst. Förskolan kommer att ha längre öppettider. Det är vidare endast 27 meter från den planerade förskolans lek område till ladugården och gödselplattan. Kommunens miljöskyddskontor har i två yttranden uppgett att den föreslagna placeringen är olämplig. Nybyggnad av en förskola kan ske i anslutning till den nuvarande skolan utan att den nya byggnaden kommer närmare ladugården än de redan befintliga byggnaderna.

Nämnden har vidhållit sitt tidigare beslut i ärendet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har hållit syn i målet.

En förutsättning för att bygglov ska ges för en åtgärd utanför ett område med detaljplan är bl.a. att åtgärden uppfyller kraven i 2 kap. PBL (se 9 kap. 31 § PBL). Av 2 kap. 5 § framgår att bebyggelse ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bl.a. människors hälsa och säkerhet samt möjligheterna att förebygga bullerstörningar.

Frågan i målet är om platsen för den planerade förskolan kan anses lämplig för sitt ändamål med hänsyn till närliggande jordbruksverksamhet.

Fastigheten X omfattas inte av detaljplan. I översiktsplanen för Alingsås kommun, ÖP 95, antagen 1998, anges beträffande Långared att huvudsaklig markanvändning även fortsättningsvis ska vara jord- och skogsbruk med spridd bebyggelse för andra ändamål. En levande landsbygd ska eftersträvas genom en generös inställning till komplettering med nya bostäder och verksamheter, särskilt i de delar där jordbruket förändras (s. 36). I den fördjupade översiktsplanen för Långareds kyrkby anges markanvändningen för det aktuella området vara fritid; natur-/kulturvård, turism, friluftsliv, idrott, park eller skyddszon.

Avståndet från den planerade förskolan till H Bs ladugård där djurhållning bedrivs är ca 60 meter. Av utredningen framgår att den främsta källan till störningar från jordbruksverksamheten inte är djurhållningen utan den hötork som sitter monterad på ladugårdens sydvästra gavel. När hötorken används under sommarmånaderna ger den upphov till buller. Någon utredning om vilka bullernivåer som verksamheten vid ladugården ger upphov till finns dock inte i målet.

Med hänsyn till det korta avståndet mellan ladugården och platsen där förskolan avses att uppföras kan det utifrån befintlig utredning inte uteslutas att en förskola på platsen skulle kunna leda till inskränkningar i jordbruksverksamheten i form av krav på skyddsåtgärder eller försiktighetsmått. Vid en avvägning mellan bolagets intresse av att uppföra förskolan och H Bs intresse av att kunna fortsätta sin verksamhet utan inskränkningar, väger H Bs intresse tyngre. Närheten till jordbruksverksamhet innebär därmed att den aktuella delen av fastigheten X inte kan anses lämpad för ansökt ändamål. Vad bolaget anfört om att man är

berett att vidta bullerdämpande åtgärder medför ingen annan bedömning, bl.a. med hänsyn till att det inte finns någon utredning om effekten av t.ex. ett bullerplank eller några garantier för att sådana åtgärder verkligen kommer till stånd.

På grund av vad som anförts ska överklagandet avslås. Mark- och miljödomstolens dom, som innebar att nämndens avslagsbeslut stod fast, ska alltså inte ändras.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Vibeke Sylten, tekniska rådet Carl-Gustaf Hagander (skiljaktig) samt hovrättsrådet Malin Wik, referent.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

Föredragande har varit Anders Wallin.

SKILJAKTIG MENING I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Tekniska rådet Carl-Gustaf Hagander vill bifalla överklagandet och anför följande.

Långared är statistisk sett en småort (< 200 invånare) i en utpräglad jordbruksbygd. Fastigheten X är bildad för allmänt ändamål/skoländamål och är idag bebyggd med skola, konsert- och gymnastikhall samt förskolor där lokalerna är trånga och inte ändamålsenliga. Det enskilda intresset av att utveckla verksamheten inom ramen för pågående markanvändning är starkt. Verksamheten är även av allmänt intresse, vilket tydliggjorts av kommunens Barn- och ungdomsförvaltning. Mot detta ska ställas jordbrukarens enskilda intresse av att kunna bedriva sin verksamhet utan begränsningar på grund av upplevda olägenheter för den nya förskolan.

I likhet med majoriteten anser jag att den främsta källan till störning är den hötork som ligger ca 60 meter från den plats där förskolan avses uppföras. Störningarna från hötorken förekommer enbart några sommarveckor när verksamheten vid förskolan på grund av semestertid inte är av samma omfattning som övriga delar av året. På ungefär samma avstånd från ladugården ligger redan idag fyra avstyckade bostadshus där störningar från hötorken kan uppstå.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer jag att det vid normal skötsel av hötorken inte finns någon beaktansvärd risk för att jordbruksverksamheten kan komma att drabbas av inskränkningar med anledning av den nu planerade förskolan. Enligt min uppfattning bör därför överklagandet bifallas, byggnadsnämndens beslut undanröjas och ärendet återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-08-13
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr P 1034-13

KLAGANDE

H B

MOTPARTER

1. Alberthallen AB
A

2. Samhällsbyggnadsnämnden i Alingsås kommun
441 81 Alingsås

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut den 25 februari 2013 i ärende nr 403-24949-2012E, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av förskola på fastigheten X i Alingsås kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver länsstyrelsens beslut och fastställer samhällsbyggnadsnämndens beslut, SBN § 100, från den 19 juni 2012.

BAKGRUND

Samhällsbyggnadsnämnden i Alingsås kommun beslutade den 19 juni 2012, SBN § 100, att avslå Alberthallen AB:s ansökan om nybyggnad av förskola med två avdelningar på fastigheten X. Nämnden hänvisade därvid bland annat till att allmänna intressen motverkas och att byggnadsplatsen inte bedöms lämplig med hänsyn till människors hälsa och säkerhet samt möjligheten att förebygga luftföroreningar och bullerstörningar.

Alberthallen AB överklagade nämndens beslut, varefter Länsstyrelsen i Västra Götalands län den 25 februari 2013 beslutade att upphäva nämndens beslut och lämna ärendet åter till nämnden för ny handläggning.

YRKANDEN M.M.

H B (Y och Z) har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att samhällsbyggnadsnämndens beslut ska fastställas. Han har som grund för sitt yrkande anfört bland annat följande: Han har inget emot att det byggs en lokal för förskoleverksamhet i Långared. Det är placeringen av denna byggnad, med en lekplats belägen endast 27 meter från hans ladugård, som är olämplig. Förutom de störningar som jordbruksverksamheten kan ge upphov till i form av bland annat lukt, flugor och buller, krävs en lugn miljö för såväl kalvar som avelstjur. Mot bakgrund av att acceptansen för jordbruket är betydligt mindre i dagens samhälle, skulle den föreslagna placeringen kunna innebära att han måste inskränka sin verksamhet istället för att utveckla den.

Alberthallen AB har bestritt bifall till överklagandet och därvid anfört bland annat följande: Den i rättspraxis fastslagna principen att en viss störning från lantbruk får tålas på landsbygden bör vara vägledande i detta fall. Det är en bedömningsfråga om den tänkta placeringen är olämplig eller inte och här instämmer bolaget i länsstyrelsens bedömning. Det är märkligt att H B anser att en förskola skulle kunna störa hans verksamhet. Idag används grusplanen intill ladugården som lekplats av skolbarnen på dagtid och under tidig vår förekommer

fotbollsträning. Dessa aktiviteter borde innebära en mycket större störning än en förskola för mindre barn.

Samhällsbyggnadsnämnden i Alingsås kommun har vidhållit sitt beslut.

Barn- och ungdomsförvaltningen i Alingsås kommun har inkommit med yttrande i målet och därvid anfört bland annat följande: Förvaltningen motsätter sig bifall till överklagandet. Behovet av en förskola i Långared är stort och den föreslagna placeringen är den bästa för verksamhetens behov. I en lantbruksbygd brukar alla ha förståelse för varandras verksamheter och skolan/förskolan ser det som en tillgång att det finns näringsidkare som vill bedriva jordbruk på orten. Det finns idag inga klagomål på den verksamhet som bedrivs av lantbrukaren och flugor har aldrig upplevts som ett problem. Den stora grusplanen närmast jordbruksverksamheten, ca 27 meter därifrån, har använts av skolbarn och fritidsbarn under många år. De större barnens verksamhet är betydligt mera högljudd än den förskolebarn i åldern 1-5 år utövar. Den tänkta placeringen av förskolan är ca 60 meter från jordbruksverksamheten.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Förskolan med dess lektyr är tänkt att placeras i omedelbar närhet till en aktiv jordbruksverksamhet. Den myndighet som har att utöva tillsyn vad avser olägenheter från jordbruksverksamheten, miljöskyddsnämnden, har under remissförfarandet avstyrkt bifall till ansökan om bygglov. De farhågor om störningar som framförts av såväl miljöskyddsnämnden som samhällsbyggnadsnämnden är befogade, varför domstolen instämmer i myndigheternas och H Bs bedömning att sökt placering av förskolan får anses mycket olämplig. Överklagandet ska därför bifallas på sätt att samhällsbyggnadsnämndens beslut att avslå bygglovsansökan fastställs.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 3 september 2013.

Peter Ardö

Rolf Dalbert

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Peter Ardö, ordförande, och tekniska rådet Rolf Dalbert. Föredragande har varit beredningsjuristen Charlotte Stenberg-Magnusson.